

PM 2006 RVI (Dnr 327-4124/2006)

Socialt arbete med äldre. Förslag till kompetensbeskrivning

Remiss från Socialstyrelsen

Förlängd remisstid till 15 december 2006

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen "Socialt arbete med äldre. Förslag till kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorg" översänds och åberopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Socialstyrelsen har för yttrande översänt "Socialt arbete med äldre. Förslag till kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorg". Socialstyrelsens förslag till kompetensbeskrivning avser socialt arbete med äldre och har fokus på handläggningsprocessen, samordning av genomförandet av insatser och uppföljning. Förslaget är ett led i att förstärka och fördjupa kunskapsutveckling inom socialtjänsten genom att ange grundläggande krav på yrkeskunnande inom socialtjänstens äldreomsorg.

Det sociala arbetet med äldre personer är i hög grad lagstyrt men har även vetenskap och beprövad erfarenhet samt etiska principer som grund. Kompetensbeskrivningen bygger på lagar och andra dokument samt kunskaper från forskning, utvärdering, tillsyn och utvecklingsarbete inom äldreomsorgen. Utifrån dessa dokument har ett antal områden identifierats som har avgörande betydelse för handläggningsprocessen inom äldreomsorgen. Områdena är kunskap om äldre och åldrande, kunskaper i juridik, kunskaper i att utreda och bedöma, kunskaper om insatser och genomförande, kunskaper om samtal och samarbete, kunskaper om uppföljning, utvärdering och utveckling samt ett professionellt förhållningssätt och bemötande.

Socialstyrelsen önskar få synpunkter på materialet och har även angett ett antal frågor som de är särskilt angelägna om att remissinstanser lämnar synpunkter på.

- Har vi fångat angelägna kunskapsområden? Saknas något väsentligt? Kan något strykas? Detaljeringsgrad?
- Kan delar av materialet arbetas om till allmänna råd om nödvändig och fördjupad kompetens?
- Kan förslaget vara ett stöd för den enskilde och dennes närstående genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter de professionella behöver ha?
- Kan förslaget vara ett stöd i kommunens kvalitetsarbete och planering av fort- och vidareutbildning?
- Kan förslaget vara ett stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Hägersten, Rinkeby, Östermalm samt socialtjänstnämnden och stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av välfärd och utbildningsavdelningen. Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och pensionärsråd har tagit del av ärendet den 24 respektive 20 november 2006.

Stadsledningskontoret anser att de mest angelägna kunskapsområdena finns väl beskrivna i Socialstyrelsens förslag men att kunskapsområdet som avser avgiftshantering saknas.

Socialtjänstnämnden har på grund av den korta remisstiden inte haft möjlighet att inkomma med svar.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd anser att förslaget är bra. Man påpekar att det föreslås att handläggarna bör ha mer medicinskt kunnande. Nämnden anser dock att handläggarna kan inhämta nödvändig informationen för sin bedömning från sjukvårdspersonal vid vårdplaneringar och i kontakter med vårdcentraler. Man anser vidare att det inte är handläggarnas ansvar att stödja, handleda och motivera sin personal utan att detta åligger enhetscheferna.

Hägerstens stadsdelsnämnd finner det positivt att en kompetensbeskrivning för handläggare har gjorts och anser att Socialstyrelsen har fångat angelägna kunskapsområden. Nämnden anser att förslaget kan vara ett stöd för både ansvarig nämnd samt kommunens kvalitetsarbete och planering av vidareutbildning. Även universitet och högskolor borde kunna ha användning av förslaget i deras utbildningsplanering.

Rinkeby stadsdelsnämnd har inkommit med ett kontorsyttrande. Förvaltningen pekar bland annat på att obligatorisk vidareutbildning ska erbjudas via högskolor/universitet och vara upplagd som poängsatta kurser. Utifrån stadsdelens erfarenhet av arbete med äldre med olika etniska bakgrunder vill förvaltningen påtala vikten av att biståndshandläggarna idag bör besitta psykologiska kunskaper ur ett flerkulturellt perspektiv. Förvaltningen anser vidare att kommunens kundvalsmodell omöjliggör förslaget om att biståndshandläggarna ska handleda och stödja personal som utför de beviljade insatserna. Man vill också allvarligt ifrågasätta idén om att kompetensbeskrivningen skulle kunna vara ett stöd för den äldre och dennes anhöriga för att bedöma biståndshandläggarens kompetens.

Östermalms stadsdelsnämnd framhåller bland annat att handläggaren ska samverka med utförare och andra huvudmän så att fokus läggs på den enskilde brukarens individuella behov.Handledning av personal ute i verksamheterna ska inte vara en del av handläggarens uppdrag utan tillhör utförarverksamhetens ansvar och profession. Vidare menar man att handläggarens roll i uppföljningsarbetet skulle behöva förtydligas gentemot utförarens uppföljningsansvar. Särskilt gäller det utvärdering av kvaliteten i verksamheten och för den enskilde.

Kommunstyrelsens pensionärsråd och *kommunstyrelsens äldreberedning* tillstyrker båda stadsledningskontorets förslag.

Mina synpunkter

Äldre i behov av stöd befinner sig i en utsatt position och det är angeläget att de bemöts med professionalitet och respekt. Biståndshandläggarnas arbete utgör en viktig del av äldreomsorgen, både för kommunen och den enskilde. Det är därför positivt att Socialstyrelsen i sitt förslag till kompetensbeskrivning ger en tydlig bild av handläggarens arbetssituation och vikten av yrkeskunnande. Det är av grundläggande betydelse att de äldres behov av vård och omsorg bedöms av professionella handläggare.

Socialstyrelsen har i sitt förslag till kompetensbeskrivning fångat komplexiteten i biståndshandläggarnas arbete och lyckats beskriva de mest angelägna områdena. Dock saknas frågan om avgiftshantering som är ett viktigt kunskapsområde. Biståndshandläggarna måste ha kunskap och förståelse om juridik i ett större sammanhang än bara socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt förvaltningslagen. Som exempel kan nämnas att vid beräkning av boendekostnaden krävs kunskap om beräkning av t.ex. uppvärmning och drift, bostadslån och räntekostnader, tomträttsavgäld och aktuell fastighetsskatt. Avgiftshanteringen ingår i utredningsprocessen.

Detaljeringsgraden är i vissa fall något för hög, exempelvis anser jag att det generellt inte kan vara biståndshandläggarnas ansvar att följa upp beslut som lett till avslag. Från enskilda framförs ibland också synpunkter på den märkliga situation som uppkommer när samma handläggare som gett avslag sedan ska hjälpa till med överklagandet.

Vidare anser jag att biståndshandläggarens uppföljningsansvar på ett tydligare sätt bör kopplas till den genomförandeplan som utföraren ska upprätta tillsammans med den enskilde. Biståndshandläggarna bör lägga fokus på bra utredningar och välformulerade beslut utifrån den enskildes behov. Genomförandeplanen är det optimala verktyget för uppföljning och är att föredra framför generella målbeskrivningar.

För att kompetensbeskrivningen ska få genomslag vore det önskvärt om den kunde omarbetas till allmänna råd om fördjupad kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör äldre på liknande sätt som det finns allmänna råd för handläggning av ärenden som rör barn och unga.

Öppenhet ska eftersträvas av varje myndighet och om de krav som ställs på biståndshandläggarnas kunskaper och färdigheter finns att tillgå för den enskilde och dennes närstående kan detta upplevas som en trygghet. Materialet bör dock omarbetas och göras mer lättillgängligt för att kunna användas i det syftet.

Staden kommer att under de närmaste åren genomföra stora satsningar på kvalitetshöjningar inom äldreomsorgen, kompetensbeskrivningen kan fungera som stöd i det arbetet. Den kan också vara ett underlag vid planering av fortbildningar så att biståndshandläggarna får den utbildning som krävs för att upprätthålla nödvändig kompetensnivå liksom vara ett lämpligt stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen "Socialt arbete med äldre. Förslag till kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorg" översänds och återopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 6 december 2006

EWA SAMUELSSON

Bilagor

Sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Teres Lindberg, Malte Sigemalm, Mirja Särkiniemi* och *Kersti Py Börjeson* (alla s) enligt följande.

Enligt ärendet kommer det de närmaste åren att genomföras stora satsningar på kvalitetshöjningar inom äldreomsorgen. Vi beklagar att dessa kvalitetshöjningar inte går att utläsa ur budget för 2007 där vi satsar nära 50 miljoner mer än de borgerliga partierna på äldreomsorgen. Dessutom är det beklagligt att de borgerliga partierna inte har några pengar avsatta för att kunna fatta beslut om, och leva upp till, de nya riktlinjerna för handläggning av ärenden för personer över 65 år då dessa riktlinjer skulle innebära avsevärda förbättringar för stadens äldre.

ÄRENDET

Socialstyrelsen har för yttrande översänt ”Socialt arbete med äldre. Förslag till kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorg”. Socialstyrelsens förslag till kompetensbeskrivning avser socialt arbete med äldre och har fokus på handläggningsprocessen, samordning av genomförandet av insatser och uppföljning. Förslaget är ett led i att förstärka och fördjupa kunskapsutveckling inom socialtjänsten genom att ange grundläggande krav på yrkeskunnande inom socialtjänstens äldreomsorg.

Det sociala arbetet med äldre personer är i hög grad lagstyrt men har även vetenskap och beprövad erfarenhet samt etiska principer som grund. Kompetensbeskrivningen bygger på lagar och andra dokument samt kunskaper från forskning, utvärdering, tillsyn och utvecklingsarbete inom äldreomsorgen. Utifrån dessa dokument har ett antal områden identifierats som har avgörande betydelse för handläggningsprocessen inom äldreomsorgen. Områdena är kunskap om äldre och åldrande, kunskaper i juridik, kunskaper i att utreda och bedöma, kunskaper om insatser och genomförande, kunskaper om samtal och samarbete, kunskaper om uppföljning, utvärdering och utveckling samt ett professionellt förhållningssätt och bemötande.

Socialstyrelsen önskar få synpunkter på materialet och har även angett ett antal frågor som de är särskilt angelägna om att remissinstanser lämnar synpunkter på.

- Har vi fångat angelägna kunskapsområden? Saknas något väsentligt? Kan något strykas? Detaljeringsgrad?
- Kan delar av materialet arbetas om till allmänna råd om nödvändig och fördjupad kompetens?
- Kan förslaget vara ett stöd för den enskilde och dennes närstående genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter de professionella behöver ha?
- Kan förslaget vara ett stöd i kommunens kvalitetsarbete och planering av fort- och vidareutbildning?
- Kan förslaget vara ett stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning?

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Hägersten, Rinkeby, Östermalm samt socialtjänstnämnden och stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av välfärd och utbildningsavdelningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 20 november 2006 och kommunstyrelsens äldreberedning har tagit del av ärendet den 24 november 2006. Socialtjänstnämnden har på grund av den korta remisstiden inte haft möjlighet att inkomma med svar.

Innehållsförteckning

	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	6
Enskede-Årsta stadsdelsnämnd	7
Hägerstens stadsdelsnämnd	7
Rinkeby stadsdelsnämnd	8
Östermalms stadsdelsnämnd	9
Kommunstyrelsens pensionärsråd	10
Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning	10

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har valt att ange Socialstyrelsens frågeställningar som rubrik för varje område som ska besvaras.

Har vi fångat angelägna kunskapsområden?

Stadsledningskontoret anser att Socialstyrelsens förslag till kompetensbeskrivning avseende socialt arbete med äldre, med fokus på handlägningsprocessen, samordning av genomförandet av insatser och uppföljning, har fångat komplexiteten i biståndshandläggarnas arbete. De mest angelägna kunskapsområdena finns väl beskrivna i ärendet men stadsledningskontoret anser att kunskapsområdet som avser avgiftshantering saknas.

Saknas något väsentligt?

Avgiftshantering är ett kunskapsområde som är viktigt att biståndshandläggarna behärskar. Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende regleras i 8 kap. socialtjänstlagen. Biståndshandläggarna ska även ha kunskap om kommunens avgiftssystem samt de riktlinjer och tillämpningsanvisningar som finns.

Det innebär att biståndshandläggarna måste ha kunskap och förståelse om juridik i ett större sammanhang än bara socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt förvaltningslagen. Som exempel kan nämnas att vid beräkning av boendekostnaden krävs kunskap om beräkning av t.ex. uppvärmning och drift, bostadslån och räntekostnader, tomträttsavgäld och aktuell fastighetsskatt. Avgiftshanteringen ingår i utredningsprocessen.

Detaljeringsgrad - kan något strykas?

Under rubriken "Kunskaper om uppföljning, utvärdering och utveckling" tas biståndshandläggarens behov av kunskaper för att fortlöpande och systematiskt följa upp verksamheter och värdera de insatser som ges. Vidare står det att "Det är också viktigt att följa upp besluten om avslag av begärda insatser." Stadsledningskontoret anser inte att det kan vara biståndshandläggarnas ansvar att följa upp beslut om lett till avslag. I de fall den enskilde fortfarande är aktuell inom äldreomsorgen efter ett avslag är det den sammantagna situationen som följs upp och i det fall den enskilde inte är aktuell avslutas ärendet.

Stadsledningskontoret anser att när det gäller biståndshandläggarens uppföljningsansvar bör detta på ett tydligare sätt kopplas till den genomförandeplan som utföraren ska upprätta tillsammans med den enskilde och/eller dennes företrädare. Genomförandeplanen är ett viktigt instrument för biståndshandläggaren i sitt uppföljningsarbete.

Under rubriken "Målsättning och mål av insats" står att: Med utgångspunkt i den enskildes behov och det aktuella funktionstillståndet kan därefter mål för insatserna utformas. Dessa behöver vara väl övervägda i samråd med den enskilde, ev. närstående samt vård- och omsorgsaktörer och det ska vara tydliga och möjliga att förstå.

Stadsledningskontoret anser att detaljeringsgraden är för stor och att biståndshandläggarna bör lägga fokus på bra utredningar och välformulerade beslut utifrån den enskildes behov. Genomförandeplanen är det optimala verktyget för uppföljning och är att föredra framför generella målbeskrivningar.

Kan delar av materialet arbetas om till allmänna råd om nödvändig och fördjupad kompetens?

Stadsledningskontoret anser att det är önskvärt att allmänna råd och om fördjupad kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör äldre utarbetas på liknande sätt som allmänna råd och kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga.

Kan förslaget vara ett stöd för den enskilde och dennes närstående genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter de professionella behöver ha?

Stadsledningskontoret anser att öppenhet bör eftersträvas av varje myndighet och om de krav

som ställs på biståndshandläggarnas kunskaper och färdigheter finns att tillgå för den enskilde och dennes närstående kan detta upplevas som en trygghet.

Kan förslaget vara ett stöd i kommunens kvalitetsarbete och planering av fort- och vidareutbildning?

Stadsledningskontoret anser att en kompetensbeskrivning kan vara ett stöd i stadens kvalitetsarbete. En kompetensbeskrivning kan också vara ett stöd i kommunens planering av fortbildningar för att biståndshandläggarna får den utbildning som behövs för att upprätthålla nödvändig kompetensnivå. En kompetensbeskrivning kan även vara ett stöd vid planering av vidareutbildning för nya arbetsuppgifter på en högre kompetensnivå, t.ex. olika typer av specialiseringar.

Kan förslaget vara ett stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning?

När det gäller stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning bör detta vara ett lämpligt dokument.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 november 2006 att överlämna Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget om kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorgen är bra. Det ger en tydlig bild av handläggarens arbetssituation och betydelsen av yrkeskunnande. Kontinuerlig fortbildning och en översyn av nuvarande utbildning är därför av största vikt.

Utbildning för handläggarna inom äldreomsorgen i Stockholm stad bedrivs på Socialhögskolan, socionomlinjen med inriktning mot äldre och funktionshindrade. I Enskede-Årsta har alla äldreomsorgens handläggare socionomutbildning eller tidigare jämförbar utbildning.

Förvaltningen vill påpeka att det i rapporten föreslås att handläggarna bör ha mer medicinskt kunnande. Förvaltningen anser att handläggarna kan inhämta nödvändig information för sin bedömning från sjukvårds- personal vid vårdplaneringar och i kontakter med vårdcentraler.

Förvaltningen anser även att det inte är handläggarna utan att det är ett ansvar för enhetscheferna att stödja, handleda och motivera sin personal som genomför insatserna.

Hägerstens stadsdelsnämnd

Hägerstens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 november 2006 att godkänna Hägerstens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande och översända det som remissyttrande till äldreroteln och kommunstyrelsen.

Hägerstens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen vill inledningsvis framföra att det är ett viktigt område som nu belysts närmare. Det är bra att lyfta professionen och vad man behöver för att klara av yrket. Biståndshandläggare är en relativt ny yrkeskår och det är bra att Socialstyrelsen uppmärksammar gruppen. För tydlighets skull önskar förvaltningen att begreppet biståndshandläggare används i förslaget i stället för det mer generella begreppet handläggare. Det är biståndshandläggarnas profession som beskrivits. Förvaltningen vill liksom Socialstyrelsen poängte-

ra att arbetet som biståndshandläggare kräver en höggradig kompetens och professionalitet. Biståndshandläggare som besitter dessa kunskaper och egenskaper ger en mer rättssäker och professionell bedömning. Detta bör också som följd innebära en högre professionalitet hos utförarna.

Förvaltningen tycker att man i förslaget har fångat angelägna kunskapsområden. Förvaltningen anser också att det är bra med en hög detaljeringsgrad. En mer detaljerad beskrivning under kunskapsområdet "äldre och åldrande" skulle t.ex. vara önskvärt eftersom äldre inte är en homogengrupp utan ofta har annan problematik som t.ex. fysiska och psykiska handikapp. Detta kräver att biståndshandläggarna har kunskaper i en mångfald av områden för att göra ett bra jobb. I förlängningen kan detta innebära att en specialisering inom biståndshandläggningen kan bli nödvändig eftersom en och samma person inte kan vara expert inom alla områden.

Under beskrivningen av kunskapsområdet insatser och genomförande ställer sig förvaltningen frågande till den del som beskriver att handläggaren ska stödja, handleda och motivera den personal som genomför insatsen. Förvaltningen anser att det är viktigt att skilja på myndighetsutövningen och utförandet och är av åsikten att genomförandet av insatser är utförarens ansvarsområde. Det är utförarna som besitter erfarenheten av att genomföra insatsen i praktiken. Det är utförarna som planerar insatserna och utformar pensionärens genomförandeplan. Utförarna borde inte behöva annan motivation än att det står i beställningen från beställarenheten (biståndshandläggaren), vilka insatser som ska utföras. Det är beställarens ansvar att följa upp att beställda insatser utförs.

Kompetensbeskrivningen ger möjlighet till att validera mot de yrkeskrav som framträder i materialet. Utifrån resultatet av en validering kan planering ske för en kompletterande kompetensutveckling.

Förslaget kan vara ett stöd för den ansvariga nämnden att se vilken kompetens som krävs av biståndshandläggarna. För den enskilde och de anhöriga visar sig biståndshandläggarens färdigheter och kunskaper i en rättssäker och professionell biståndshandläggning och i handläggarens goda och professionella bemötande.

I kommunens kvalitetsarbete och planering av vidareutbildning kan förslaget vara ett stöd. Även universiteten och högskolorna borde kunna använda sig av förslaget i sin planering av både grund- och vidareutbildning.

Rinkeby stadsdelsnämnd

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 november 2006 att bordlägga Rinkeby stadsdelsförvaltnings förslag om att godkänna föreliggande tjänsteutlåtande

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens sammanfattande omdöme gällande Socialstyrelsens föreslagna kompetensbeskrivning är att denna i stort stämmer överens med de behov av kunskapsfördjupning som uppvisas inom stadsdelens äldreomsorg. Det är mycket viktigt att de äldres behov av vård och omsorg bedöms av professionella handläggare. Forskning och teorier om åldrande och vad som påverkar äldres livskvalitet är i ständig utveckling. Det är därför viktigt att biståndshandläggarnas kunskaper uppdateras fortlöpande i väl planerad vidareutbildning. Förvaltningens åsikt är att obligatorisk vidareutbildning ska erbjudas via högskolor/universitet och vara upplagd som poängsatta kurser. För att garantera att nya kunskaper och arbetssätt implementeras i verksamheterna måste tid avsättas för reflektion och analys. Verksamheten måste således understödja att all ny kunskap omsätts i praktisk handling och tillämpas i det vardagliga arbetet.

Förvaltningen vill särskilt framhålla att biståndshandläggarnas psykologiska kompetens är av hög kvalitet. Det är viktigt att kunna tolka äldres skiftande behov utifrån en gedigen kunskapsgrund. Utifrån stadsdelens erfarenhet av arbete med äldre med olika etniska bakgrunder vill förvaltningen påtala vikten av att biståndshandläggarna idag bör besitta psykologiska kunskaper ur ett flerkulturellt perspektiv. Dessa bör även vara väl förtrogna med problemati-

ken kring faktorer i det omgivande samhället som påverkar den äldres specifika livssituation. Denna kunskap är viktig för att kunna göra bedömningar som grundar sig på faktiska förhållanden och inte fördunklas av fördomar om olika kulturgrupper och dess individer. Vidare har stadsdelen erfarenheter av att en givande dialog ofta hindras av de äldres frustration inför sin allmänna livssituation kombinerad med okunskap om vilket stöd de kan förvänta sig av samhället. Frustrationen resulterar ofta i konfliktfyllda diskussioner under utredningsprocessen. För att kunna göra uttömmande utredningar som resulterar i korrekta bedömningar måste dessa grunda sig på systematiska och relevanta utredningsmetoder. Biståndshandläggarnas kompetens måste därför innefatta kunskaper om dessa grundläggande verktyg.

Materialet innehåller förslag om att biståndshandläggarna ska handleda och stödja personal som utför de beviljade insatserna. Förvaltningen anser att kommunens kundvalsmodell omöjliggör en sådan inriktning på biståndshandläggarnas uppdrag dels beroende på det stora antalet utförare som är aktuella samt privata utförares självbestämmande. Förvaltningen vill också allvarligt ifrågasätta idén om att kompetensbeskrivningen skulle kunna vara ett stöd för den äldre och dennes anhöriga för att bedöma biståndshandläggarens kompetens. Det är kommunens ansvar att garantera att erforderlig kompetens finns hos biståndshandläggarna och att denna utvecklas utifrån styrdokumentens professionella krav samt gällande lagstiftning.

Avslutningsvis kan konstateras att förvaltningens uppfattning är i överensstämmelse med Socialstyrelsens förslag gällande fördjupning av biståndshandläggarnas kompetens kring de föreslagna områdena. Gedigna och aktuella kunskaper är en förutsättning för att säkerställa en hög kvalitet i utredningar, bedömningar och beslut av insatser samt inte minst i bemötandet av de äldre.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 november 2006 att godkänna Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande och överlämna det som svar till kommunstyrelsen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det finns behov av en sammanfattande och heltäckande kompetensbeskrivning för handläggare inom äldreomsorg. Förvaltningen anser att materialet är ett bra och genomarbetat förslag.

Har vi fångat angelägna kunskapsområden? Saknas något väsentligt? Kan något strykas? Detaljeringsgrad?

Förvaltningen anser att Socialstyrelsen har fångat angelägna kunskapsområden.

Avsnittet ”Målsättning och val av insats” i kapitlet Arbetets innehåll skulle kunna utvecklas. Det skulle vara önskvärt med några exempel på hur man kan formulera ”operationella och konkreta mål som är möjliga att följa upp”. Detta skulle göra avsnittet mindre teoretiskt och hjälpa utvecklingen framåt.

Vad gäller avsnittet ”Genomförande och samordning av insatser” i samma kapitel framgår det inte tydligt om man där menar att det är en uppgift för handläggaren att ”självständigt tillsammans med andra yrkesgrupper bedriva utvecklingsarbete” samt att ”handleda personal och medverka i läroprocesser på arbetsplatser”.

Handläggaren ska samverka med utförare och andra huvudmän så att fokus läggs på den enskilde brukarens individuella behov. Handledning av personal ute i verksamheterna ska inte vara en del av handläggarens uppdrag utan tillhör utförarverksamhetens ansvar och profession.

Handläggaren har ansvar för opartisk information och individuell motivation i dialogen med den enskilde och närstående. Samtalsmetodik är en viktig del i handläggarens dagliga arbete. Handläggarna bör ha handledning i socialt arbete för att stärka yrkesrollen och för att säkerställa rättssäkerheten för den enskilde.

I nästa avsnitt ”Uppföljning och utvärdering”, skulle handläggarens roll i uppföljningsar-

betet behöva förtydligas gentemot utförarens uppföljningsansvar. Särskilt gäller det utvärdering av kvaliteten i verksamheten och för den enskilde. Det skulle vara till stor hjälp eftersom det ofta råder osäkerhet om var ansvarsgränsen går.

Kan delar av materialet arbetas om till allmänna råd om nödvändig och fördjupad kompetens?

Förvaltningen anser att det är ett bra förslag. Handläggarens yrkesroll som formell myndighetsutövare behöver tydliggöras; det är den delen av yrkesrollen som granskas av såväl intern som extern revision.

Kan förslaget vara ett stöd för den enskilde och dennes närstående genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter de professionella behöver ha?

Materialet är troligen alltför omfattande och teoretiskt för att inte endast ett fåtal enskilda och närstående skulle uppfatta det som ett stöd. Informationen kan dock göras mer lättillgänglig, vilket vore ett bra stöd för brukaren.

Kan förslaget vara ett stöd i kommunens kvalitetsarbete och planering av fort- och vidareutbildning?

Förvaltningen anser att materialet är ett bra stöd i kommunens kvalitetsarbete. Det är även hjälp vid anställning av handläggare och planering av fortbildning.

Kan förslaget vara ett stöd för universitetens/högskolornas planering av grund- och vidareutbildning?

Förslaget bör mycket väl fungera som ett stöd för universitetens/ högskolornas kursplanering.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2006 att tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut i tjänsteutlåtande per den 14 november 2006.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2006 att tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut i tjänsteutlåtande per den 14 november 2006.